

28.6.2015

ועדה לפי תקנה 25 לתקנות בריאות העם (עוסקים בסייעוד בבתי חולים) התשמ"ט – 1988 ותקנות 15 ו-16 לתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות) התשמ"א-1981

לכבוד

המנהל הכללי של משרד הבריאות
כב' המנהל הכללי,

דין וחשבון לפי תקנה 16 לתקנות בריאות העם
(צוות סיעודי במרפאות) התשמ"א-1981

בעניין:

עו"ד שרה שר-לב ועו"ד יונתן ברג, יחידת הדין המשמעת, לשכת היועצת
המשפטית, משרד הבריאות ירושלים.

הקובל

נגד

אחות מוסמכת,
באמצעות בכ' עו"ד ניר קלמרו.

הנקבל

1. הקובלנה:

ביום 2.3.2014 הגישה עו"ד שרה שר-לב התובעת הראשית ביחידת הדין המשמעת במשרד הבריאות (להלן: "הקובלת"), קובלנה למנהל הכללי של משרד הבריאות נגד אחות מוסמכת.
(להלן: "הנקבלת"), על כי גילתה התנהגות שאינה הולמת במילוי תפקידה, עבירה ע"פ סעיף 15 (1) לתקנות בריאות העם (להלן: "התקנות"). בכך שרשמה

רישום כוזב ברשומה הרפואית של הגב' מ.פ. ועל כן מנעה ממנה לקבל טיפול מתאים במהלך ההיריון וכן בכך שזייפה רישום ברשומה הרפואית אשר נחזה כרישום אותו ביצעה האחות עיסא ערבייה. וכן שנתנה לילד ע.א. חיסון מאצווה שפג תוקפה. וכן שרשמה רישום כוזב ברשומה הרפואית של הילד ע.א., מחכה את תיקו הרפואי ופתחה עבורו תיק חדש במטרה להסתיר את מתן החיסון שפג תוקפו.

1. הוועדה:

המנהל הכללי של משרד הבריאות מינה אותנו, החתומים מטה, להיות חברי הוועדה שתדון בקובלנה האמורה בסעיף 1 לעיל (להלן: "הקובלנה").

2. האירועים שברקע הקובלנה:

פרשה ראשונה:

1. ביום 22.7.2009, התקבלה במרפאת טיפת חלב, כפר קאסם, תוצאת בדיקת VDRL (בדיקה לאבחון מחלת העגבת המתבצעת עפ"י רוב לפני היריון או בתחילתו) שנערכה לגב' מ.פ. כחלק ממעקב הריון, בה נמצאה תשובה חיובית.
2. על אף תוצאות הבדיקה החיוביות, רשמה הנקבלת את תוצאות הבדיקה בכרטיס מעקב ההיריון הממוחשב של גב' מ.פ. תחת סעיף "חיסונים ובדיקות הריון" כשלילית. אין כל תיעוד להתייחסות רופא לתוצאת הבדיקה או לטיפול שניתן לגב' מ.פ. בעקבותיה.
3. ביום 12.11.2009 ילדה גב' מ.פ. את בתה ר.פ.
4. ביום 24.5.2010 התקבלו בלשכת הבריאות פתח תקווה תוצאות תבחינים סרולוגים שנערכו לתינוקת ר.פ. לפיהן התינוקת סובלת מעגבת מולדת.
5. בעקבות קבלת התוצאות, פנתה גב' זהבה בריקמן, אפידמיולוגית בלשכת הבריאות פתח-תקווה, לנקבלת ביום 25.5.2010 ובקשה כי תבדוק בכרטיס מעקב ההיריון האם קיים תיעוד לבדיקת VDRL שנערכה לגב' מ.פ. במהלך הריונה. הנקבלת השיבה כי תוצאת הבדיקה מתועדת

בכרטיס כחיובית. זאת על אף שכאמור לעיל, הבדיקה תועדה בכרטיס כשלילת ע"י הנקבלת עצמה.

6. משנתבקשה להמציא ללשכת הבריאות בפקס את כרטיסה של גב' מ. פ. , נכנסה הנקבלת לכרטיס באמצאות סיסמא של האחות עייסא ערבייה והוסיפה תחת הסעיף " הערכת אחות" שורה הנושאת את התאריך 22.7.2009 בה נכתב " התקבלה תשובת VDRL חיובית תישאר לייעוץ רופאה". יצוין כי עייסא ערבייה לא נכחה כלל במרפאה ביום 22.7.2009. הנקבלת העבירה ללשכת הבריאות כרטיס חלקי בלבד אשר כלל הן את הסעיף "חיסונים ובדיקת היריון" בו תועדה תוצאת הבדיקה כשלילת ע"י הנקבלת עצמה בזמן אמת והן את הסעיף " הערכת האחיות" בו התייעד הכוזב אודות הבדיקה אשר נעשה בדיעבד כאמור לעיל.
7. כמו כן, העבירה הנקבלת ללשכת הבריאות שני העתקים של תוצאת הבדיקה החיובית כאשר על אחד מהם כתבה הנקבלת בכתב ידה, במועד שאינו ידוע לקובל, "לייעוץ".
8. יצוין כי הגב' מ.פ. לא הועברה מעולם לייעוץ או טיפול אצל כל רופא במרפאה, כנהוג לצורך קבלת טיפול לאם וטיפול מונע לקראת הלידה.

פרשה שנייה:

9. ביום 17.9.2008 חיסנה הנקבלת את הילד ע.א. בחיסון נגד צהבת A מאצווה אשר פג תוקפה אשר מספרה AHAVB081AF. ביום 21.9.20 שניתנה הנקבלת הרישום בתיקו הרפואי של הילד כך שמספר אצווה ממנו התקבל כביכול החיסון הוחלף ל- AHAVB159AC- מספר אצווה בתוקף. זאת מבלי לדווח על האירוע.
10. ביום 17.6.2009, בוצע תחקיר אירוע אחר בו נתנה אחות אחרת באותה מרפאה חיסון מאצווה שפג תוקפה. במהלך תחקיר האירוע הנוסף ספרה אחות כי גם הנקבלת נתנה לילד חיסון פג תוקף.
11. למחרת התחקיר, מחכה הנקבלת את תיקו של ע.א. ופתחה עבורו תיק חדש. זאת במטרה לטשטש את מעשיה ולמנוע את האפשרות כי מתן החיסון פג התוקף יתגלה.

3. ההליך לפני הוועדה :

בתאריך 14.9.2014 קיימה הוועדה ישיבה בה נוכחו בכ' הקובל, בכ' הנקבלת והנקבלת.

הצדדים הודיעו לוועדה כי הם במגעים לקראת הסדר טיעון. בכ' הנקבל נתן את תגובתו לגבי כתב הקובלנה כדלקמן :

פרשה ראשונה

סעיף 1- מודה.

סעיף 2- מודה.

סעיף 3- הבדיקה נערכה ב-22.7.2009 והתוצאה התקבלה ב-29.7.2009.

סעיף 4 – מוכחש.

סעיף 5- מוכחש מחוסר ידיעה.

סעיף 6- מוכחש מחוסר ידיעה.

סעיף 7- מוכחש.

סעיף 8- מוכחש.

סעיף 9- מודה.

סעיף 10- לדבריו היה כשל מערכתי.

סעיף 11- מוכחש.

פרשה שניה

סעיף 12- מודה ברישא מוכחש הסיפא.

סעיף 14- מוכחש.

בתאריך 29.3.2015 קיימה הוועדה ישיבה בנוכחות הצדדים. הצדדים

הודיעו לוועדה כי הגיעו להסדר טיעון כדלקמן :

סעיף 11 בקובלנה יתוקן : במקום המילה "זייפה" תרשם המילה

"רשמה". אחרי המילה "רישום" תרשם המילה "כוזב".

במסגרת הסדר הטיעון הנקבלת תודה בכתב הקובלנה המתוקן. כל אחד

מהצדדים ייטען בצורה חופשית לגבי אמצעי המשמעת.

החלטה:

הוועדה אישרה את תיקון כתב הקובלנה כמבוקש.
לאור הודאת הנקבלת בכתב הקובלנה המתוקן – הוועדה מרשיעה את
הנקבלת בעובדות ובעבירות שיוחסו לה בכתב הקובלנה המתוקן.

טיעוני בכ' הקובל:

הנושא המרכזי בכתב הקובלנה בשתי הפרשיות, זה עניין של דיווח.
דיווח אמין. ודיווח אמין, היא בעצם אבן היסוד של המקצוע, הוא
דבר כל-כך חשוב שאנחנו חושבים שאם אין דיווח אמין, אם אי-
אפשר להסתמך על הדיווח שכתוב ברישום הרפואי, זה לא עניין
פרוצדוראלי, זה לא עניין של ניירות, זה לא עניין שולי, זה עניין
מרכזי, זה עניין של הטיפול, שהטיפול מבוסס על הרישום הרפואי
ואכן זה עניין מאוד מהותי ומאוד בסיסי לעניין של המקצוע, ולכן יש
פה אי-דיווח או דיווח לא אמין, במסגרת שתי הפרשיות ואנחנו
חושבים שזה חמור מאוד ואז לכן אנחנו מבקשים התליית רישיונה
לפרק זמן של עשרה חודשים.

אנחנו שקלנו שאכן מדובר פה על מישהי שמוכנה לבוא ולקחת על
אחריותה, להפנים את הטעויות שהיא עשתה ובעצם אנחנו רואים את
זה כעניין חיוני ואנחנו רוצים לעודד אנשים שמגיעים לכאן, להודות
ובעצם, להפנים את הלקח שבעצם הטעות שהם עשו.

אנחנו גם ערים לכך שהיא אחות הרבה שנים והיא לא אחות חדשה
ואנחנו לא קיבלנו עוד תלונות עליה.

אנחנו גם כן ערים לזה שהאירועים שפה מתרחשים ב- 2009 וב- 2008,
זה חלוף הזמן הוא מאוד משמעותי, מאוד קריטי, וזה בא לידי ביטוי
בעיני דין של הנקבלת.

חשבנו שעשרה חודשים היא בעצם האמצעי משמעת המתאים
במקרה הזה, לאור כל השיקולים האלו. אנחנו ממליצים שזה
המקסימום.

אנחנו גם כן סיכמנו שלאור הרגישות החברתית או לאור רגישות התרבותית. אנחנו מפרסמים כל החלטה שלנו. במקרה הזה, אנחנו מבקשים לא לפרסם את זה עם שמה. אנחנו כן רוצים לפרסם את זה, שלמקרה, אני חושב שזה מאוד חשוב, אני חושב שזה צריך להיות איזה שהוא מתווה לאחיות אחרות, אנחנו חושבים שזה חשוב שיהיה פה איזה שהוא שרואים שיש פה סטנדרט מקצועי. אבל אנחנו מבקשים במקרה הזה לא לפרסם את זה עם שמה, אפשר לפרסם את זה עם פלונית, אלמונית, משהו כזה, אבל אנחנו חושבים שלאור הרגישות החברתית במקרה הזה, אנחנו מבקשים לא לפרסם את זה עם שמה.

טיעוני בכ' הנקבל

חברי כבר התחיל ונגע בעניין הזה. אנחנו מדברים פה על אירועים שאירעו, הראשון ב- 2008 והשני ב- 2009. עברו כבר שבע שנים מאז האירוע הראשון, שש שנים מאז האירוע השני. כל מי שקורא את התיק, רואה שלמעשה לא היה שום הצדק לשיהוי הזה. זה שיהוי שהוא בלתי סביר. אני לא נתקל בהרבה כאלה ויש פה שיהוי שגרם באמת לעינוי דין ואנחנו מבקשים שהוועדה תתחשב בזה. דבר נוסף, הנקבלת, יש לה ותק של 36 שנה כאחות. 36 שנה כאחות זה ותק מרשים ביותר והיא תפקדה ללא כל דופי, עד לאירוע ומהאירוע עד היום, שחלפו כאמור כשבע שנים.

הנקבלת ממשיכה לעבוד באותו תפקיד, היא אחראית על שלוש תחנות. נכון? ועובדת, ללא כל דופי באום אל פחם.

הנקבלת לוקחת אחריות כמפקחת וכמנהלת. אני מבקש להפנות את תשומת לב הוועדה שיש פה אינטרס ציבורי ראשון במעלה לתת לעלייה ולתחנות שעליהן היא אחראית להמשיך ולתפקד, לא לקטוע את רצף ההצלחה שלה בגלל שני אירועים שקרו. אני רוצה לציין שבאמת לקחה אחריות וחסכה לנו דיונים ארוכים, הוכחות, הבאת עדים ויש לקחת זאת בחשבון לעניין קולאת העונש. הנקבלת הפיקה את כל הלקחים מאירועים אלו. אנחנו לא כל כך יודעים מה הניע אותה. הנקבלת לא יודעת מי קידד את הבדיקה, יכול להיות שהיא ויכול להיות שלא, אבל אין ספק שמי שקידד את זה, היה זה אקט רשלני. היום היא פועלת ללא דופי, היא למדה את הכל ואין בעיות יותר במרפאה. היא לקחה אחריות על מעשיה. היא לא אומרת שהיא לא עשתה את המעשה. מאז האירוע היום יש הקלדה על הבדיקות, חותמת וחתימה ותאריך. הנקבלת מודה שזו אחריות שלה כאחות אחראית על כל מה שמתרחש בתחנה. הנקבלת הפנימה את כל מה שקרה והדברים לא חזרו. התחנה מתפקדת כמו שצריך מאז כבר שבע שנים ולכן מבחינה זו אני חושב שהפרמטר של ההתראה, וההרתעה כעונש לא קיים לגבי הנקבלת, ואין חשש מעשי שהיא תחזור על הדברים ולכן העונש לא צריך לשקף את ממד ההרתעה. הנקבלת עוזרת מאוד בפרנסת המשפחה. יש לה חמישה ילדים, חלקם לומדים בלימודים גבוהים, ובמידה ויוטל עליה עונש של התלייה תפגע פרנסתה. לשאלת חבר הוועדה מדוע הטיפול באירוע לקח מספר שנים. בכ' הקובל השיב כי המקרה היה בתחילת הדרך במשטרה ושם החקירה ארכה זמן רב. התיק נסגר בסוף 2012.

5. דיון והמלצה:

הוועדה רואה בחומרה את התנהגותה של הנקבלת בשתי הפרשות האמורות. אין ספק שהנקבלת התנהגה התנהגות שאינה הולמת עובד סיעוד. התנהגות הפוגעת בתדמיתו ובכבודו של מקצוע הסיעוד ובאימון הציבור בעובדי הסיעוד. רישום מידע כוזב ברשומה רפואית, חיסון מאצווה שפג תוקפה, מחיקת תיק רפואי ופתיחת תיק חדש במטרה להסתיר את מתן החיסון שפג תוקפו - פוגעים קשות באושיות מקצועות הרפואה ומקצועות הסיעוד שהינם הבסיס לטיפול הניתן לחולים ולבריאותם וליחסי האמון כלפי מקצועות הרפואיים והפרה הרפואיים.

בע"א 10979/04 ליבוי ליאור נ. שר הבריאות אומרת השופטת פרוקציה: "השמירה על טוהר המידות בתחום עיסוק זה איננה מסתכמת בדאגה לתקינות פעולתה של המערכת הרפואית בייחסה לרשויות הציבוריות האחרות... ובשמירה

על אמון הציבור בה. ניקיון כפיו של העוסק ברפואה וטוהר פעולתה של המערכת הם תנאי הכרחי גם לקיומה של רמה רפואית מקצועית ראויה המקרינה במישרים על שלום האדם ועל חיי אדם".

השיקול המרכזי כפי שקבע בית המשפט הוא האינטרס שיש לציבור בשמירה על רמתו ועל כבודו של מקצוע הרפואה ועל אמון הציבור ברופאים ומפני אינטרס זה נסוגות הנסיבות האישיות של הרופא, כדברי השופטת חיות:

" השיקול המרכזי בהלכים המשמעותיים שבנדון הינו השיקול של הגנה על האינטרס שיש לציבור בשמירה על רמתו ועל כבודו של מקצוע הרפואה ועל אמון הציבור ברופאים... לפיכך נפסק כי בהליכים ממין זה השיקול המרכזי שעל הגורם המחליט לשוות לנגד עיניו הוא אינטרס הציבור, ואילו השיקולים הספציפיים הנוגעים לעבריון המשמעת העומד לפניו הם עניין משני שיש לשוקלו עם בכלל..."

בערעור אזרחי 50\90 אתגר סבין נ. שר הבריאות אומר השופט ברק:

" אין לתחום את השיקולים הרלוונטיים בקביעת העונש המשמעותי... יש לנקוט בעניין זה אמת מידה גמישה, אשר תאפשר להביא בחשבון, בכל מקרה ומקרה, גם את חומרת הסכנה הנשקפת לציבור מהישנות מעשיו של רופא, אך גם ערכים צרכים ואינטרסים לגיטימיים אחרים עליהם באה הענישה המשמעותית- מקצועית להגן. בין אלו ניתן למנות את האינטרס בהרתעה כללית... את הצורך בשמירה על כבוד המקצוע ואת אמון הציבור במקצוע..."

הוועדה שקלה באשר לאמצעי המשמעת הראוי בעניינה של הנקבלת ובאשר לאיזון הראוי שבין חומרת התנהגותה, כישלונה כאחות במקצוע הסיעוד והצורך בהגנה על האינטרס הציבורי מחד, לבין הודאתה של הנקבלת בעבירות שיוחסו לה ולקיחת אחריות על עצמה לגבי שני האירועים, מאידך. מחד, אין חולק כי עניין לנו באירוע חמור של רישום כוזב ברשומה רפואית אשר נחזה כרישום שנעשה על ידי אחות אחרת, מתן חיסון לילד מאצווה שפג תוקפה, מחיקת תיק רפואי ופתיחת תיק חדש במטרה להסתיר את מתן החיסון שפג תוקפו, מעשים שיש בהם פגיעה בטוהר המידות מאידך, הוועדה התרשמה מקבלת

אחריות הנקבלת למעשיה בהבעת חרטה עמוקה וכן מחלוף הזמן הרב, כשבע שנים
מקרות האירועים.

במכלול השיקולים שנשקלו כאמור לעיל, הוועדה ממליצה בפני כבוד המנהל הכללי
להטיל על הנקבלת התליית רישיון לתקופה של ארבעה חודשים.

מפאת הרגישות החברתית בה נמצאת הנקבלת, ועל פי בקשת הצדדים, הוועדה
ממליצה לא לנקוב בשמה של הנקבלת בעת פרסום ההחלטה.

יגאל חיות, עו"ד
נציג היועמ"ש לממשלה .

גב' שרה אפרתי, חבר

גב' ויקי וקסלר יו"ר,